

RAPPORT INZAKE MENSENRECHTEN IN SURINAME 2017 SAMENVATTING

Suriname is een constitutionele democratie met een president gekozen door de Nationale Assemblée (een parlementair éénkamerstelsel). De verkiezingen voor de Nationale Assemblée vonden plaats in mei 2015 en in juli 2015 werd Desiré Delano Bouterse voor een tweede opeenvolgende termijn tot president gekozen door de Assemblée. Internationale waarnemers beschouwden de parlementaire verkiezingen als te zijn vrij en eerlijk.

Burgerinstanties behielden de daadwerkelijke controle over de ordestrijdkrachten.

De grootste vraagstukken inzake de mensenrechten waren o.a. de onopgeloste berechting van President Bouterse en 18 medeverdachten voor de buitengerechtelijke executies in 1982 van 15 politieke tegenstanders. Nog andere problemen inzake mensenrechten waren onder andere willekeurige arrestatie van protestleiders; bedreigingen tegen de rechterlijke macht; beperkingen van het recht op vreedzame vergadering; wijdverbreide corruptie bij de overheid; geweld tegen en misbruik van vrouwen en kinderen; mensenhandel; politiegeweld tegen lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender [transseksuele] en intersex (LGBTI) personen, alsook personen met HIV en andere minderheden; en de ergste vormen van kinderarbeid, waarbij er van overheidszijde minimale inspanningen werden gepleegd om dat uit te bannen.

De regering heeft maatregelen getroffen om tegen ambtenaren die overtredingen begingen, zij het binnen de ordestrijdkrachten of elders binnen de overheid, een onderzoek in te stellen, hen te vervolgen en te bestraffen. Desalniettemin hebben waarnemers hun bezorgdheid geuit dat hooggeplaatste ambtenaren en ordestrijdkrachten belast met de veiligheid onbestraft bleven.

SURINAME

Hoofdstuk 1. Respect voor de Integriteit van de Persoon, met inbegrip van Bescherming tegen:

a. Willekeurige Levensberoving en andere Wederrechtelijke of Politiek-gemotiveerde Moorden

Er waren geen meldingen dat de regering of haar vertegenwoordigers, mensen willekeurig of wederrechtelijk om het leven hebben gebracht.

Er waren ontwikkelingen in het proces tegen de voormalige militaire dictator en huidige President Bouterse en 18 medeverdachten voor de buitengerechtelijke executie in 1982 van 15 politieke tegenstanders. Tegen President Bouterse en gedaagden Stephanus Dedoe, Etienne Boerenveen, Arthy Gorre, Ernst Gefferie en Iwan Dijksteel werd een strafadvies gegeven van 20 jaar gevangenisstraf voor de planning van en de deelname aan de moorden. Tegen gedaagde Roozendaal werd een strafadvies van tien jaar gegeven, omdat de aanklager rekening hield met zijn medewerking en hij uiteindelijk wroeging toonde voor zijn misdaden. De aanklager adviseerde tot vrijspraak van vier anderen. De overige gedaagden zouden eind november het strafadvies van de aanklager horen.

Er werd geen vooruitgang geboekt inzake de instelling van de Waarheids- en Verzoeningscommissie zoals verplicht gesteld ingevolge de Amnestiewet.

b. Verdwijning

Er waren geen meldingen van verdwijningen door of namens overheidsinstanties.

c. Marteling en andere Wrede, Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing

Hoewel dergelijke praktijken bij wet verboden zijn, bleven er meldingen komen van mensenrechtenorganisaties, advocaten en de media van verschillende gevallen van mishandeling door de politie, met inbegrip van onnodig gebruik van geweld ten tijde van arrestatie en mishandeling van personen in voorlopige hechtenis. In april werd naar verluidt een man die tijdens protestacties door de politie was aangehouden, door de politie geslagen tijdens zijn arrestatie.

SURINAME

Omstandigheden in Gevangenissen en Detentiecentra

Over het algemeen voldeden de omstandigheden in de gevangenissen aan internationale standaarden, maar er waren talrijke problemen in de 26 detentie-inrichtingen in het land.

Fysieke Omstandigheden: In de gevangenissen waren er geen belangrijke meldingen van omstandigheden die reden gaven tot bezorgdheid inzake de mensenrechten. Toch waren gevangenissen onderbezet, met hoge gevangene-tot-gevangenebewaarder ratio's. Het ontbrak de faciliteiten aan voldoende nooduitgangen. De cellen werden afgesloten met individuele hangsloten, en er waren geen noodevacuatie 'drills' ofwel oefeningen.

Overbevolking was een probleem in de detentiecentra die door de politie worden gedreven. De oudere gebouwen hadden geen adequate verlichting en ventilatie, en er was sprake van beperkt functioneren van de sanitaire faciliteiten. De hygiënische omstandigheden waren slecht. Slechte drainage heeft geleid tot overstromingsproblemen in enkele faciliteiten.

De politie had geen standaard operationele procedures voor het beheer van detentiefaciliteiten. Elke faciliteit had zijn eigen regels. Politieagenten werden toegewezen aan detentiefaciliteiten zonder enige gespecialiseerde opleiding. Het ontbrak de faciliteiten aan voldoende bewakers. In plaats daarvan vertrouwden deze faciliteiten op de reguliere dienstdoende politieagenten ingeval additionele hulp nodig was. De agenten hadden geen adequate medische beschermende kleding om gedetineerden te behandelen ingeval deze medische assistentie nodig hadden. Er waren meldingen van gevallen van besmettelijke ziekten in detentiefaciliteiten.

Externe leveranciers waren verantwoordelijk voor het verstrekken van voedsel. Het hele jaar door dreigden deze leveranciers om de diensten op te schorten vanwege het uitblijven van betaling tijdens de overheid.

Administratie: De autoriteiten onderzochten geloofwaardige beschuldigingen van onmenselijke omstandigheden. Overheidsautoriteiten bleven regelmatig controle verrichtten op de gevangenissen en detentiecentra, waaronder de vrijheid van de gevangenen om hun geloof te belijden.

Onafhankelijke Inspectie: De regering stond inspectiebezoeken toe van onafhankelijke waarnemers van mensenrechtenorganisaties.

SURINAME

d. Willekeurige Arrestatie of Hechtenis

De wet verbiedt willekeurige arrestatie en hechtenis en voorziet in het recht van een persoon om de wettigheid van zijn/haar arrestatie bij de rechter aan te vechten. Over het algemeen nam de regering deze verboden in acht.

Rol van de Politie en de Ordestrijdkrachten

De ordestrijdkrachten zijn verantwoordelijk voor de nationale veiligheid en grensbewaking, waarbij de militaire politie direct verantwoordelijk is voor immigratiecontrole bij de (lucht-)haven van binnenkomst van het land. Alle onderdelen van de militairen vallen onder de controle van het Ministerie van Defensie. De burgerpolitie draagt de hoofdverantwoordelijkheid voor wets- en ordehandhaving en legt verantwoording af aan het Ministerie van Justitie en Politie. De doeltreffendheid van de politie werd verzwakt door gebrek aan uitrusting en aan opleiding, alsmede door lage salarissen. De politie en de militairen gingen door met hun regelmatige, gezamenlijk uitgevoerde patrouilles als onderdeel van de acties van de regering om de misdaad te bestrijden, terwijl leden van beide organisaties ook deel namen in speciale veiligheidsteams.

De burgerlijke autoriteiten behielden de effectieve controle over leger en politie. Hoewel de regering nog altijd stappen onderneemt om misbruik in de ordestrijdkrachten te vervolgen, hebben waarnemers toch hun bezorgdheid geuit dat hooggeplaatste overheidsfunctionarissen en leden van de ordestrijdkrachten onbestraft hun gang kunnen gaan.

De Afdeling Personeelonderzoek (OPZ), een bureau binnen de Politie, onderzocht klachten tegen leden van het politiekorps ingediend door burgers. De Afdeling Interne Zaken (ITZ) onderzocht aantijgingen van wangedrag door leden van het politiekorps. De militaire politie en de auditeur-militair onderzochten overtredingen begaan door militairen.

Vanaf september ontving het OPZ 142 klachten van particulieren over leden van het politiekorps, waarvan 40 betrekking hadden op mishandeling. Op ongeveer dezelfde datum verrichtte ITZ onderzoek naar 11 interne gevallen met betrekking tot verschillende vormen van wangedrag. In 187 gevallen legden de autoriteiten disciplinaire maatregelen op. De disciplinaire maatregelen leidden in geen enkel geval tot ontslag van politiefunctionarissen.

SURINAME

Arrestatieprocedures en Behandeling van Gedetineerden

De politie hield personen openlijk aan met arrestatiebevelen op basis van voldoende bewijs en leidde hen voor aan een onafhankelijk gerechtelijk college. De wet voorziet in het recht van gedetineerden om binnen zeven dagen voor de rechter te worden voorgeleid ter gerechtelijke vaststelling van de wettigheid van hun arrestatie. De autoriteiten brachten de gedetineerden onverwijld op de hoogte van de beschuldigingen tegen hen. Een hulpofficier van justitie of een inspecteur van politie kan bevel geven tot eenzame opsluiting. Indien meer tijd nodig is om de beschuldiging te onderzoeken, kan een rechter de detentieperiode verlengen met een extra 30 tot totaal 150 dagen. Suriname kent geen borgsysteem. Vrijlating hangende behandeling van de zaak is afhankelijk van het type misdrijf dat is gepleegd en de rechter die de zaak behandelt. Gedetineerden kregen onmiddellijk toegang tot een door henzelf gekozen raadspersoon, maar de officier van justitie kan toegang verbieden, indien laatstgenoemde van mening is dat dit het onderzoek zou kunnen ondermijnen. De juridische bijstand werd kosteloos verleend aan de min- en onvermogene gedetineerden. Het was de gedetineerden toegestaan om wekelijks bezoek te ontvangen van familieleden.

Willekeurige Arrestatie: In april ging de politie over tot de willekeurige krachtdadige aanhouding van drie protestleiders, nadat pogingen om verschillende groepen te belemmeren te protesteren tegen de regering waren mislukt. Deze drie personen werden enkele uren vastgehouden maar werden vrijgelaten toen er geen wettige gronden voor hun arrestatie konden worden aangevoerd.

Voorarrest: Langdurig voorarrest vormde een ernstig probleem, veroorzaakt door een onvoldoende aantal rechters om zaken te behandelen. Terwijl enige vooruitgang werd geboekt bij het berechten van strafzaken, zaten gedetineerden vaak het grootste deel, zo niet de volledige straf uit, vóór het proces was afgerond.

e. Ontzegging van Eerlijk Openbaar Proces

Hoewel de grondwet voorziet in een onafhankelijke rechterlijke macht, doet de onopgeloste rechtszaak van de voormalig militaire dictator en huidige president Boutrose en 18 medebeklaagden vermoeden dat er in de praktijk sprake is van een gebrek aan onafhankelijkheid (zie paragraaf 1.a.). De uitvoerende macht

SURINAME

bleef gebruik maken van juridische manoeuvres om de rechtszaak tegen Bouterse en medebeklaagden te vertragen of zelfs te beëindigen.

De onafhankelijkheid en het gezag van de rechterlijke macht werden rechtstreeks bedreigd door leden van de uitvoerende en wetgevende macht, evenals door regeringsvertegenwoordigers, nadat de Kamer van Appel van het Hof van Justitie een verzoek tot beëindiging van het Decembermoorden-Proces (DMT – *Engelse afkorting*) had afgewezen, en de officier van justitie vervolgens zijn pleidooi hield met strafadvies. Nadat de officier van justitie een vonnis van 20 jaar gevangenisstraf voor President Bouterse had aanbevolen, probeerde President Bouterse het ontslag van de procureur-generaal af te dwingen door een door de ministerraad ondertekend regeringsbesluit waarin de regering verklaarde het vertrouwen in de procureur-generaal te hebben verloren, omdat deze niet in staat is geweest de verdere vervolging van het DMT te stuiten zoals aangegeven in Resolutie 568. De aanval op de procureur-generaal werd op grote schaal bekritiseerd en ongrondwettelijk geacht.

Er werden ook bedreigingen geuit tegen de officier van justitie nadat hij zijn pleidooi gehouden had en het strafadvies had gegeven tegen de hoofdverdachte Bouterse in het DMT. De onafhankelijkheid en autoriteit van de rechterlijke macht werd herhaaldelijk uiterst nauwkeurig onderzocht en aangevochten door leden van de wetgevende macht die banden hadden met de regering en door leden van de partij van de president, die met geweld dreigden als de president veroordeeld zou worden.

De afhankelijkheid van de rechtbanken van het Ministerie van Justitie en Politie en het Ministerie van Financiën – beide uitvoerende instanties – van fondsen, vormde ook een bedreiging voor de rechterlijke onafhankelijkheid.

Naar verluidt werd er enige vooruitgang geboekt met betrekking tot de financiële onafhankelijkheid van het Hof van Justitie, toen de ministeries van Financiën en Justitie en Politie ermee instemden om de rechtbank in staat te stellen een eigen begroting te beheren voor kleinere uitgaven.

Mensenrechtenactivisten klaagden over een gebrek aan effectieve rechtsmiddelen voor constitutionele overtredingen, aangezien opeenvolgende regeringen verzuimd hebben een constitutioneel hof te installeren zoals verplicht gesteld ingevolge de grondwet.

Volgens de interim-president van het Hof van Justitie beschikte het land slechts over 19 rechters van de 45 vereist om het rechterlijk systeem naar behoren te

SURINAME

doen functioneren. Vanwege een tekort aan rechters, kwam het vaak voor dat gevangenen die beroep hadden aangetekend, hun volledige straf uitzaten alvorens de lange beroepsprocedure was afgerond.

Het ontbrak de rechterlijke macht aan voldoende professionele griffiers en systemen voor zaakbeheer ten behoeve van overzicht van de administratieve functies van het hof. De opening van een nieuw gerechtshof in april verlichtte enkele van de fysieke ruimtekwesties waarmee het Hof van Justitie jarenlang te kampen had. De rechtsmacht boekte enige vooruitgang in het tijdig behandelen van strafrechtelijke zaken, hoewel de verwerking van burgerlijke zaken een achterstand bleef behouden.

Gerechtelijke Procedures

De wet voorziet in het recht op een eerlijk en openbaar proces, en over het algemeen handhaafde een onafhankelijk gerechtelijk college dit recht.

Gedaagden hebben recht op een proces zonder onnodig oponthoud en het recht op rechtsbijstand. Er waren door de rechter, advocaten toegewezen voor zowel de civiele als de strafrechtelijke gevallen. Alle processen zijn openbaar met uitzondering van zedenmisdriven en misdrijven waarbij kinderen betrokken zijn. De beklaagden genieten de vooronderstelling van onschuld en hebben het recht van beroep. Beklaagden hebben het recht om aanwezig te zijn tijdens hun rechtszaak. De raadslieden van de beklaagden kunnen getuigen ondervragen, en tevens getuigen en bewijs inbrengen ten behoeve van de beklaagde. De rechtbanken wijzen advocaten aan uit de particuliere sector ter verdediging van de minder vermogende gedetineerden. Indien nodig wordt er ook kosteloos voorzien in een tolk. De wet beschermt de namen van de beschuldigen en de autoriteiten geven deze niet vrij aan het publiek of de media voorafgaand aan veroordeling.

De juridische bijstand aan de minder vermogende gedetineerden bleef onder druk komen, aangezien advocaten dreigden om de juridische bijstand te staken wegens gebrek aan betaling door de overheid. Zaken met betrekking tot niet-Nederlands sprekende gedetineerden werden uitgesteld bij tal van gelegenheden, aangezien de tolken hun diensten aan de rechtbank hadden opgeschort wegens een achterstand in de betalingen door de overheid. Er was geen noemenswaardige vooruitgang in de loop van het jaar om deze problemen te verlichten.

SURINAME

Er zijn militaire en civiele rechtbanksystemen die parallel met elkaar lopen, en militair personeel is in het algemeen niet onderworpen aan civiel strafrecht. De militaire rechtbanken volgen dezelfde procedurele regels als de burgerlijke rechtbanken. Er is geen mogelijkheid van beroep op het burgerlijk systeem in een militaire zaak.

Politieke Gevangenen en Gedetineerden

Er waren geen meldingen van politieke gevangenen of gedetineerden.

Burgerlijke Rechtsprocedures en Rechtsmiddelen

Personen of organisaties hebben het recht om civiele genoegdoening te trachten te verkrijgen bij lokale rechtbanken ingeval van schendingen van de mensenrechten. Individuen en organisaties hebben het recht om tegen beslissingen in beroep te gaan bij regionale organen van de mensenrechtenorganen; de meeste gevallen worden voor de Inter-Amerikaanse Commissie voor de Mensenrechten (IACHR – *Engelse afkorting*) gebracht. De Inter-Amerikaanse Commissie voor de Mensenrechten heeft het land in een aantal gevallen in het ongelijk gesteld, maar de uitvoering zijdens de overheid van rechterlijke uitspraken is totnogtoe sporadisch geweest of er werd totaal geen actie ondernomen (zie hoofdstuk 6, Inheemse Volkeren).

f. Arbitraire of Onrechtmatige Inmenging in Privacy, Gezin, Woning of Correspondentie

De wet verbiedt dergelijke handelingen en er waren geen meldingen dat de regering deze verboden niet naleefde.

Hoofdstuk 2. Respect voor Burgerrechten, met inbegrip van:

a. Vrijheid van Meningsuiting en Persvrijheid

De grondwet voorziet in vrijheid van meningsuiting, waaronder persvrijheid en over het algemeen heeft de regering dit recht gerespecteerd. Een onafhankelijke pers, een doeltreffende rechterlijke macht en een goed werkend democratisch politiek systeem hebben geholpen om de vrijheid van meningsuiting, waaronder voor de pers, te bevorderen.

SURINAME

Pers- en Mediavrijheid: Onafhankelijke media waren actief en uitten een breed scala aan meningen zonder restrictie. Meerdere mediakanalen publiceerden materiaal dat kritisch stond tegenover de overheid. Eigendomsaanspraken, hetzij voorstanders of tegenstanders van de regering, beïnvloedden de algehele toon van rapportage.

Vertegenwoordigers van de overheid gebruikten de staatsmedia, met name het door de staat geëxploiteerde radiostation, als een middel om kritiek te uiten en aanvallen te plegen op degenen met standpunten tegen de regering. In sommige gevallen vormden deze aanvallen een rechtstreekse bedreiging voor de democratie en de rechtsstaat.

Geweld en Intimidatie: Journalisten maakten melding van intimidatie zijdens overheids- en niet-overheidsactoren.

Censuur of Beperkingen op Inhoud: vertegenwoordigers van de media maakten er melding van dat zij zelfcensuur bleven uitoefenen in reactie op de door hoge regeringsambtenaren of aan de overheid gelieerde entiteiten uitgeoefende druk op journalisten, die negatieve verhalen publiceerden over de regering. Desalniettemin publiceerde de pers dagelijks artikelen over de regering waarbij er kritiek op laatstgenoemde geleverd werd. Voorts waren vele nieuwskanalen geaffilieerd met specifieke politieke partijen, waardoor er bij de rapportage gebrek was aan objectiviteit. De over het algemeen lage salarissen van journalisten maakten hen kwetsbaar voor partijdigheid en beïnvloeding, wat de geloofwaardigheid van de rapportages verder op de helling zette.

Bij overheidsnieuwsagentschappen maakten journalisten melding van pogingen om de inhoud van hun rapportages te beïnvloeden. In februari beëindigde het staatsstation STVS abrupt de live-uitzending van een programma waarin een vakbondsleider kritiek leverde op het beleid van de regering ten aanzien van opvoeders [leraren] en terwijl hij zijn mening gaf over een geschil en staking in de onderwijssector. In augustus weigerde hetzelfde station een advertentie van een niet-gouvernementele organisatie (NGO), waarin een oproep werd gedaan voor wetgeving inzake openbaarheid van informatie, omdat de STVS van mening was dat de video bij de tekst over corruptie suggestief en negatief was tegenover de president. In beide gevallen ontkende het station beschuldigingen van censuur.

NGO's maakten melding van selectieve toekenning van advertenties door de regering.

SURINAME

Wetten inzake Smaad / Laster: De strafrechtelijke lasterwetten van het land leggen harde straffen op, met gevangenisstraffen variërend van drie maanden tot zeven jaar. De zwaarste straf geldt voor het uitdrukken van openbare vijandschap, haat of minachting jegens de overheid.

Vrijheid van Internetgebruik

Er waren van overheidswege geen beperkingen op toegang tot het Internet en de regering stelde dat zij particuliere online-communicatie niet monitoorde zonder gerechtelijk toezicht. Desalniettemin constateerden journalisten, leden van de politieke oppositie en hun aanhang, alsook andere onafhankelijke entiteiten, dat de regering interfereerde met of toezicht hield op email- en sociale-media accounts.

Toegang tot het Internet was normaal en ruim beschikbaar in de grote steden, maar minder gewoon in afgelegen gebieden met beperkte bandbreedte en vaak beperkte of geen toegang tot elektriciteitsvoorziening. Volgens de Internationale Telecommunicatie Unie maakte in 2016 ongeveer 45 procent van de burgers gebruik van het Internet, met een mobielbreedbandbereik van 76 procent.

Academische Vrijheid en Culturele Manifestaties

Er waren geen beperkingen van overheidswege op academische vrijheid of culturele manifestaties.

b. Vrijheid van Vreedzame Vergadering en Vereniging

De wet voorziet in vrijheid van vreedzame vergadering en vereniging, maar de regering beperkte de vrijheid van vreedzame vergadering.

Vrijheid van Vreedzame Vergadering

De regering belemmerde herhaaldelijk de rechten van protestorganisatoren om vreedzame protesten te houden, niet alleen door vergunningen te eisen, maar ook vergunningaanvragen te weigeren. Nadat begin april duizenden deelnamen aan vreedzame demonstraties, kondigde de regering aan dat voor alle toekomstige protesten een vergunning vereist zou zijn. Toen protesterende groepen medio april trachtten deze eis te weerleggen, escaleerde de situatie waarbij de politie op 18 april op krachtadige wijze drie protestleiders in arrest

SURINAME

hield. De regering weigerde alle daaropvolgende verzoeken om vergunningen voor vreedzame protesten, inclusief verzoeken van politieke partijen in de oppositie.

c. Godsdienstvrijheid

Zie het *International Religious Freedom Report* van het *Department of State* op www.state.gov/religiousfreedomreport/.

d. Bewegingsvrijheid

De Grondwet voorziet in binnenlandse vrijheid van verkeer, reizen naar het buitenland, emigratie en repatriëring. Over het algemeen respecteerde de regering deze rechten.

Bescherming van Vluchtelingen

Toegang tot Asiel: De wet voorziet in de toekenning van een asiel- of vluchtelingenstatus en de regering heeft een systeem ingesteld om vluchtelingen te beschermen. Het land verlaat zich op het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor Vluchtelingen (UNHCR) om vluchteling- of asielzoekerstatus toe te kennen. Wanneer deze status eenmaal is bevestigd, krijgen vluchtelingen of asielzoekers verblijfsvergunningen ingevolge de Vreemdelingenwet van het land.

Het Rode Kruis Suriname was het lokale aanspreekpunt voor degenen die een aanvraag indienden ter verkrijging van de status van vluchteling bij het UNHCR.

Statelozen

Een wijziging in 2014 van de Wet op Staatsburgerschap en Ingezetenschap verleent staatsburgerschap op basis van de plaats van geboorte van een kind, dat is geboren in het land als kind van niet-Surinaamse ouders, maar niet automatisch het burgerschap aan een van de ouders verkrijgt. De gewijzigde wet is bedoeld om de mogelijkheid dat kinderen stateloos worden achtergelaten, te elimineren. De wet is echter niet met terugwerkende kracht van toepassing, dus een persoon geboren vóór september 2014 blijft onderworpen aan de oude regels inzake het staatsburgerschap.

SURINAME

Derhalve komen kinderen die geboren zijn vóór september 2014 in de ongedocumenteerde Braziliaanse mijnbouwgemeenschappen of van buitenlandse vrouwen in de prostitutie, pas op de leeftijd van 18 jaar in aanmerking voor aanvraag van het staatsburgerschap. Tenzij zij hiervoor particulier betalen, komen deze kinderen niet in aanmerking voor de overheidsdiensten zoals onderwijs en gezondheidszorg.

Hoofdstuk 3. Vrijheid om in het Politieke Proces te Participeren

De wet voorziet in het recht van burgers om hun regering middels vrije en eerlijke periodieke geheime verkiezingen te kiezen op basis van algemeen en gelijkwaardig stemrecht.

Verkiezingen en Politieke Deelname

Recente Verkiezingen: De Grondwet voorziet in directe geheime verkiezingen van de 51 leden tellende Nationale Assemblee, zulks niet later dan vijf jaar na de voorgaande verkiezingsdatum. De Nationale Assemblee kiest op haar beurt de president met een twee-derde meerderheid van stemmen. Na de parlementaire verkiezingen in mei 2015 werd Desiré Bouterse in juli 2015 opnieuw gekozen tot president door de Nationale Assemblee. Volgens waarnemers van de Organisatie van Amerikaanse Staten en de Unie van Zuid-Amerikaanse Staten waren de verkiezingen goed georganiseerd en over het algemeen vrij en eerlijk.

Participatie van vrouwen en minderheden: Er zijn geen wetten die participatie van vrouwen en minderheden in het politieke proces beperken, en vrouwen en minderheden hebben inderdaad geparticipeerd.

Hoofdstuk 4. Corruptie en Gebrek aan Transparantie binnen de Overheid

In augustus keurde de Nationale Assemblee anti-corruptiewetgeving goed die de maatregelen ter bestrijding van corruptie versterkt, en zij heeft een mechanisme ingesteld om corruptie te voorkomen. Ondanks talloze meldingen en beschuldigingen van corruptie, is in één geval een rechtszaak aanhangig gemaakt.

Corruptie: Naarmate de economie verslechterde in de loop van het jaar, namen beschuldigingen van corruptie toe. De beschuldigingen hadden ook betrekking op aanbestedingen die door de overheid aan insiders van politieke partijen en aanhangers werden gegund. Er bleven vragen naar voren komen m.b.t. de

SURINAME

transparantie van beslissingen zijdens de overheid om delfstoffen- en houtconcessierechten te verlenen. Er was een voortdurende wijdverspreide perceptie dat ambtenaren hun machtspositie binnen de overheid voor persoonlijk gewin misbruikten. In het bijzonder het maatschappelijk middenveld, de media en andere niet-gouvernementele partijen hielden de Ministeries van Openbare Werken, Sociale Zaken, Volksgezondheid, Financiën en Ruimtelijke Ordening kritisch tegen het licht en bekritiseerden deze, waarbij zij beschuldigingen uitten van wijdverbreide corruptie en bevoorrechtiging.

Het kantoor van de procureur-generaal toonde zich het hele jaar door bereid om claims van corruptie te onderzoeken. Eén geval, dat onderzoekers in 2015 lanceerden, met betrekking tot corruptie bij het staatsbedrijf Energie Bedrijven Suriname (EBS), ging in januari naar de rechtbank voor vervolging. Vijf personen stonden sinds november terecht.

Financiële Openbaarmaking: De recentelijk goedgekeurde wetgeving omvat vereisten inzake financiële openbaarmaking voor bepaalde groepen overheidsfunctionarissen.

Hoofdstuk 5. Houding van de Regering jegens Internationaal en Niet-gouvernementeel Onderzoek naar Beweerde Schendingen van Mensenrechten

Een aantal onafhankelijke nationale mensenrechtenorganisaties deden hun werk over het algemeen zonder van regeringswege opgelegde beperkingen en onderzochten en publiceerden hun bevindingen met betrekking tot gevallen van [schending van] mensenrechten. NGO's rapporteerden over het algemeen positieve betrekkingen met regeringsambtenaren, hoewel ambtenaren niet altijd ontvankelijk waren voor hun mening.

Overheidsinstanties belast met Mensenrechten: Het Bureau voor de Mensenrechten van het Ministerie van Justitie en Politie is verantwoordelijk voor het adviseren van de regering over de regionale en internationale procedures tegen de Staat met betrekking tot de mensenrechten. Het is ook verantwoordelijk voor het opstellen van het antwoord van de Staat op de verschillende internationale rapporten inzake mensenrechten. De Nationale Assemblee heeft een commissie die zich bezig houdt met vraagstukken inzake mensenrechten.

Hoofdstuk 6. Discriminatie, Maatschappelijke Misstanden en Mensenhandel

Vrouwen

Verkrachting en Huiselijk Geweld: De wet stelt verkrachting, strafrechtelijk vervolgbaar, inbegrepen verkrachting binnen het huwelijk, en stelt gevangenisstraffen van 12 tot 15 jaar op en boetes van maximaal SRD 100.000 (US\$ 13,333) voor verkrachting of gewelddadige seksuele aanranding. De overheid handhaafde de wet op effectieve wijze, inclusief het toepassen van de bepalingen in gevallen van verkrachting van mannen. De politie ontving 410 meldingen van seksueel misbruik vanaf september. Autoriteiten hebben alle gemelde gevallen onderzocht en vervolgd.

Geweldpleging tegen vrouwen was nog altijd een ernstig en wijdverbreid probleem. De wet stelt gevangenisstraffen van vier tot acht jaar op huiselijke geweldsdelicten.

Tot en met september ontving de politie 421 meldingen van huiselijk geweld, een daling vergeleken met 870 meldingen voor dezelfde periode in 2016. Huiselijk geweld speelde een rol in acht van de twaalf moorden gepleegd tot en met september; vervolgingen waren hangende.

Het Bureau Slachtofferhulp van het Ministerie van Justitie en Politie stelde hulpmiddelen beschikbaar aan slachtoffers van huiselijk geweld en ging door met het vergroten van het bewustzijn inzake huiselijk geweld door middel van televisieprogramma's. Er waren kamers voor slachtoffers in politiebureaus in Paramaribo en Nickerie. Van staatswege werden politie-eenheden opgeleid in het omgaan met overlevenden en plegers van seksuele misdrijven en huiselijk geweld. Het Bureau Slachtofferhulp beheert een opvanghuis voor vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld en kinderen tot 12 jaar, en gemiddeld bood zij opvang aan 40 cliënten per jaar.

Autoriteiten rapporteerden gemiddeld 20 verzoeken per week voor een benaderingsverbod, voornamelijk van vrouwen die trachtten bescherming te verkrijgen tegen hun gewelddadige partners.

Seksuele intimidatie: Er is geen specifieke wetgeving met betrekking tot seksuele intimidatie, maar de openbare aanklagers citeerden evenwel verschillende artikelen uit het strafrecht bij het indienen van zaken met

SURINAME

betrekking tot seksuele intimidatie. Er waren geen meldingen van rechtszaken met betrekking tot seksuele intimidatie op het werk.

‘Stalking’ ofwel belaging is een strafbaar feit en de politie kan mogelijke gevallen van stalking onderzoeken zonder dat er een formele klacht wordt ingediend. Hangende het onderzoek kan de politie een tijdelijk benaderingsverbod instellen van maximaal 30 dagen waarbij het contact tussen het slachtoffer en de verdachte wordt beperkt. Indien overtreders schuldig worden bevonden, kunnen deze gevangenisstraffen worden opgelegd variërend van vier tot 12 jaar en boetes van SRD 50.000 (\$6.667) tot SRD 150.000 (\$20,000).

Dwang bij Bevolkingscontrole: er waren geen meldingen van gedwongen abortus, onvrijwillige sterilisatie of andere dwangmatige bevolkingscontrolemethoden. Schattingen van maternale mortaliteit [moedersterfte] en anticonceptie-prevalentie zijn beschikbaar op:

www.who.int/reproductivehealth/publications/monitoring/maternal-mortality-2015/en/.

Discriminatie: De wet voorziet in de bescherming van de rechten van vrouwen op gelijke toegang tot onderwijs, werkgelegenheid en bezitsvorming. Desalniettemin ondervonden vrouwen discriminatie bij de toegang tot het arbeidsproces en bij de beloning voor hetzelfde of substantieel soortgelijk werk. De regering heeft geen specifieke inspanningen geleverd om economische discriminatie te bestrijden.

Kinderen

Geboorteregistratie: De wet op het Burgerschap en Ingezetenschap bepaalt dat het staatsburgerschap wordt verkregen wanneer hetzij de vader hetzij de moeder het Surinaams staatsburgerschap heeft ten tijde van de geboorte, wanneer de ouder een Surinaamse/Surinamer is maar is overleden vóór de geboorte van het kind, of het kind geboren is in het grondgebied van het land en niet automatisch het staatsburgerschap van een ander land verkrijgt. Geboortes moeten binnen een week worden aangegeven bij de Burgerlijke Stand. Indien men verzuimt zulks binnen de wettelijk vastgestelde periode te doen, leidt dit tot een lastiger registratieproces.

Kindermishandeling: Tot september registreerde de politie 35 gevallen van lichamelijke mishandeling en 212 gevallen van seksueel misbruik van kinderen.

SURINAME

Waarnemers geloofden dat het werkelijke aantal gevallen van misbruik aanmerkelijk hoger was dan het aantal meldingen. Er werden maatregelen getroffen bij rechtszaken om kinderen getuigenissen af te laten leggen in speciale kamers teneinde intimidatie door de daders te vermijden. De afdeling Jeugdzaken ging voort met het verhogen van het bewustzijn inzake seksueel misbruik, drugs en alcohol door middel van een wekelijks televisieprogramma. De overheid had een telefoon-hotline voor kinderen en verschafte vertrouwelijk advies en bijstand aan kinderen die in nood verkeerden. De autoriteiten maakten melding van 80 telefoontjes per dag. In augustus voerde de regering een bewustmakingscampagne om de ernst van kindermishandeling te benadrukken en mensen aan te sporen aangifte te doen van gevallen van fysiek en seksueel misbruik.

Het Kinderfonds van de VN (UNICEF) zette haar samenwerking met de regering voort met betrekking tot het verzorgen van opleidingen aan ambtenaren van verschillende ministeries die te maken hebben met kinderen en de rechten van kinderen. Het ministerie van Justitie en Politie opende in december 2016 haar derde kindbeschermingscentrum in Paramaribo-zuid.

In verscheidene gevallen van seksueel misbruik, seksuele en fysieke mishandeling en verwaarlozing, kwam het tot een rechtszaak. Zowel jongens als meisjes behoorden tot de slachtoffers. De vonnissen varieerden tot 10 jaar gevangenisstraf.

Vroegtijdig en Gedwongen Huwelijk: Toestemming van de ouders om te trouwen is vereist tot de leeftijd van 21 jaar. De huwelijkswet stelt de huwbare leeftijd op 15 jaar voor meisjes en op 17 jaar voor jongens, onder voorwaarde dat de ouders toestemming geven tot het huwelijk. Kinderen binnen bepaalde in stamverband levende gemeenschappen trouwen vaak eerder dan de wettelijk gestelde huwbare leeftijd.

Seksuele uitbuiting van Kinderen: De wet verbiedt de commerciële seksuele uitbuiting van kinderen, de verkoop van kinderen, het aanbieden of de aanschaf van een kind voor kinderprostitutie en praktijken in verband met kinderporno. De autoriteiten vervolgden alle gerapporteerde schendingen. Hoewel de wettelijke leeftijd inzake seksuele instemming 14 jaar is, maakt de wetgeving inzake mensenhandel seksuele uitbuiting van een persoon jonger dan 18, illegaal. Het strafrecht bestraft verantwoordelijken voor het rekruteren van kinderen voor prostitutiedoeleinden en voorziet in straffen van maximaal zes jaar gevangenisstraf en een boete van 100.000 SRD (\$13.333) op

SURINAME

souteneurschap ofwel pooieren. Kinderpornografie is eveneens bij wet verboden en wordt gestraft met maximaal zes jaar gevangenisstraf en een boete van maximaal 50.000 SRD (\$6.667). Overtredingen zijn strafbaar met een gevangenisstraf van maximaal 12 jaar.

Verslechterende economische omstandigheden hebben geleid tot een toenemend aantal adolescente jongens en meisjes die in de prostitutie belanden om familie te steunen of voor hun educatie te betalen. Eén NGO meldde commerciële seksuele uitbuiting van kinderen zo jong als 14. Hoewel Suriname niet wordt aangeduid als een bestemming voor kindersekstoerisme, zijn gevallen gemeld van toeristen die betrokken zijn bij seksuele uitbuiting van kinderen. Er werden ook gevallen gemeld van ouders die hun jonge kinderen tot prostitutie dwongen.

Kinderen in Inrichtingen: Een gebrek aan financiële steun van het Ministerie van Sociale Zaken voor weeshuizen en andere opvanghuizen voor kinderen heeft een wezenlijke invloed gehad op het vermogen van deze instellingen om adequaat voor kinderen te zorgen.

Internationale Ontvoering van Kinderen: Het land is geen partij bij het Verdrag van Den Haag inzake de Burgerlijke Aspecten van Internationale Kinderontvoering van 1980. Zie het rapport van de *Department of State: Annual Report on International Parental Child Abduction* op travel.state.gov/content/childabduction/en/legal/compliance.html.

Antisemitisme

Er werd melding gemaakt van een Joodse gemeenschap van ongeveer 150 personen. Er waren geen meldingen van antisemitische handelingen of discriminatie.

Mensenhandel

Zie het rapport ‘Trafficking in Persons’ van de *Department of State* op www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/

Mensen met een Beperking

Er zijn geen wetten die discriminatie verbieden van mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking. Mensen met een beperking komen in aanmerking voor algemene medische voorzieningen, maar het proces kan

SURINAME

omslachtig zijn. Mensen met een beperking ondervonden discriminatie bij sollicitaties en aanvragen voor dienstverlening. De autoriteiten schaften een aantal opleidingen voor personen met visuele of andere beperkingen. Er zijn geen wetten of programma's om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking, toegang hebben tot gebouwen. Een rechter kan een persoon met een cognitieve beperking het recht ontzeggen om te stemmen, om deel te nemen aan zakelijke transacties, of om wettige overeenkomsten te tekenen. Basisonderwijs was beschikbaar voor mensen met een beperking, en toegang tot middelbaar of hoger onderwijs hing af van de beperking. Er was middelbaar en technisch onderwijs beschikbaar voor mensen met een auditieve beperking maar niet voor mensen met een visuele beperking. Personen met een beperking komen in aanmerking voor een toelage van de overheid tot ze trouwen of de leeftijd van 60 jaar bereiken. Het Ministerie van Sociale Zaken is verantwoordelijk voor de bescherming van de rechten van mensen met een beperking.

Inheemse Volkeren

De wet legt geen bepalingen vast voor speciale bescherming of erkenning van Inheemse volkeren. De IACHR heeft de Marrons (afstammelingen van weggelopen slaven die naar het binnenland vluchtten – ongeveer 22 procent van de bevolking) geïdentificeerd als in stamverband levende volkeren en op die gronden gerechtigd tot dezelfde rechten als de Inheemse [Indiaanse] gemeenschappen (ongeveer 4 procent van de bevolking).

Marrons en Inheemsen die wonen in het afgelegen en niet-ontwikkelde binnenland, hadden beperkte toegang tot onderwijs, werkgelegenheid en medische en sociale diensten. Beide groepen participeerden in besluiten die van invloed waren op hun traditie en cultuur, maar zij hadden beperkte invloed op besluiten m.b.t. de exploitatie van energie, delfstoffen, hout and andere natuurlijke hulpbronnen op hun gronden. Zowel Marrons als Inheemsen participeerden in regionale overheidsorganen, alsook in de Nationale Assemblee en zij maakten deel uit van de regeringscoalitie.

De overheid erkent de verschillende Marron- en Inheemse stammen, maar heeft hen geen speciale status toegekend bij wet en hun gebieden waren niet afdoende afgebakend. Omdat de autoriteiten de Marron- of Inheemse gebieden niet afdoende had afgebakend of controle daar uitoefende, bleven deze bevolkingsgroepen last hebben van illegale en ongecontroleerde houtkap en mijnbouw. Er zijn geen wetten die Inheemse volkeren het recht toekennen om te delen in de opbrengsten voortvloeiende uit de exploitatie van hulpbronnen op

SURINAME

hun traditionele gronden. Organisaties die de Marron- en Inheemse gemeenschappen vertegenwoordigen, klaagden dat kleinschalige mijnbouwbedrijven, voornamelijk van illegale goudmijnwerkers, waarvan sommige zelf Inheems waren of werden gesteund door Inheemse groeperingen, geulen groeven die inwoners afsneden van hun kostgrondjes en dreigden om hen uit hun traditionele nederzettingen te verdrijven. Afvloeiing van kwik van deze activiteiten alsook erosie van de rivieroever verontreinigde bronnen van drinkwater en bedreigde traditionele voedselbronnen, met name zoetwatervis.

Marron- en Inheemse groeperingen klaagden over het feit dat de regering, land binnen hun traditionele woon- en leefgebieden uitgeeft aan derden, die soms de dorpen ervan weerhielden om hun traditionele activiteiten te ontplooiën op die gronden.

Aan het eind van het jaar had de regering geen actie ondernomen om de bevelen van de IACHR uit te voeren in de zaak van de Kalina- en Lokono-volkeren versus Suriname. Het Inter-Amerikaanse Hof verklaarde de Staat verantwoordelijk voor het schenden van de rechten op erkenning van de rechtspersoonlijkheid, het collectieve eigendom, de politieke rechten, en de culturele identiteit, en herinnerde de staat aan haar plicht om passende nationale wettelijke bepalingen vast te stellen. De rechter beval de regering om de collectieve rechtspersoonlijkheid van de Kalina en Lokono te erkennen; het grondgebied van deze volkeren te begrenzen, af te bakenen, en hen titel hierop te verlenen; een gemeenschapsontwikkelingsfonds op te zetten; en de gebieden aangetast door de mijnbouwactiviteiten van derden, te rehabiliteren. De rechtbank beval ook soortgelijke wetswijzigingen aan te brengen voor het erkennen van de rechten van alle inheemse en in stamverband levende volkeren en om deze effectieve wettelijke erkenning en bescherming binnen drie jaar te realiseren.

De regering ondernam ook geen actie om de door de IACHR in 2016 gevraagde voorzorgsmaatregelen te implementeren met betrekking tot een petitie van 2009 van de Kalina inheemse gemeenschap van Maho. In 2014, ondanks de aanhangig gemaakte procedure, ging de regering door met de uitgifte van concessierechten aan derden in het woon- en leefgebied van de Maho-gemeenschap. In 2016 verzocht de Maho-gemeenschap de IACHR de zaak door te geleiden naar het Inter-Amerikaanse Hof voor de Rechten van de Mens. Het hele jaar door bleef de gemeenschap melding maken van inbreuken op haar gronden.

Geweldpleging, Discriminatie en andere Vormen van Misbruik/Mishandeling op basis van Seksuele Geaardheid en Geslachtsidentiteit.

De grondwet verbiedt vele vormen van discriminatie maar legt geen specifieke bepalingen vast inzake seksuele geaardheid, geslachtsidentiteit of HIV-positieve status. LGBTI-groeperingen konden zich vrij verenigen, waren zeer actief en bepleitten hun zaak binnen de maatschappij ingevolge dezelfde wetten die van toepassing waren op [het recht van] vergadering en vereniging van andere groeperingen. De wet omvat specifieke bepalingen met betrekking tot discriminatie en aanzetten tot haat op grond van seksuele geaardheid, in het bijzonder ter bescherming van de LGBTI-gemeenschap. Overtreding van deze wet is strafbaar met een geldboete of een gevangenisstraf van maximaal een jaar. De wetgeving legt echter geen normen vast welke handelingen dergelijke discriminatie of het aanzetten tot haat opleveren. De wet was van kracht maar was nog in geen enkel geval toegepast.

Ondanks de beschermende wetgeving, werd de LGBTI-gemeenschap geconfronteerd met discriminatie vanuit de overheid en de samenleving. LGBTI-personen, met name transgender commerciële sekswerkers, maakten melding van willekeurige arrestaties, intimidatie en mishandeling door ordestrejdkrachten. De politie heeft geen specifiek beleid voor de behandeling van mannelijke transgender commerciële sekswerkers, wat resulteerde in het feit dat de gearresteerden in mannelijke detentiecentra werden ondergebracht, waar ze geconfronteerd werden met intimidatie en ander geweld door andere gedetineerden.

Er waren weinig officiële meldingen van maatschappelijk geweld tegen LGBTI-personen, voornamelijk vanwege angst zijdens de slachtoffers voor vergelding en omdat de autoriteiten klachten, ingediend door leden van de LGBTI-gemeenschap, niet serieus namen. Er waren meldingen van maatschappelijke discriminatie tegen de LGBTI-gemeenschap op het gebied van werkgelegenheid en huisvesting.

In januari besliste de rechtbank in het voordeel van een transgender-persoon die probeerde haar geslacht officieel te laten wijzigen door het Centraal Bureau voor Burgerzaken [CBB] in het openbaar register. Het CBB ging in beroep tegen de uitspraak en vanaf oktober hoorde de rechtbank argumenten.

Maatschappelijke Stigma inzake Personen met HIV en AIDS

Personen met HIV/AIDS waren nog altijd onderhevig aan maatschappelijke discriminatie op de werkplaats en met betrekking tot medische dienstverlening. Medische behandeling is gratis voor HIV/AIDS patiënten die gedekt zijn door verzekering van overheidswege, maar particuliere verzekeringsmaatschappijen dekken zulke behandeling niet. NGO's maakten melding van discriminatoire testen en vervolgens weigering bij het aanvragen van hulpverlening inzake huisvesting van het Ministerie van Sociale Zaken.

Andere Maatschappelijke Geweldpleging of Discriminatie

Uit statistieken van de politie bleek dat de criminaliteit in het algemeen aan het toenemen was en gewelddadiger was geworden. Chinese winkeliers bleven het voornaamste doelwit van gewapende roofovervallen, waarbij enkele de dood tot gevolg hadden. Geweld in de goudmijngebieden van het binnenland kwam voornamelijk voor tussen en binnen de Braziliaanse en Marrongemeenschappen waar de overheid weinig gezag uitoefende.

Hoofdstuk 7. Rechten van Werknemers

a. Vrijheid van Vereniging en het Recht op Collectieve Arbeidsonderhandelingen

De wet voorziet in het recht van werknemers om naar goeddunken en zonder voorafgaande toestemming of buitenissige voorwaarden, vakbonden te vormen en zich daarbij aan te sluiten, om collectief te onderhandelen en om te staken. De wet verbiedt tegen vakbonden gerichte discriminatie, vereist dat werknemers die worden ontslagen wegens vakbondsactiviteiten weer in dienst worden genomen en verbiedt inmenging van werkgevers in vakbondsangelegenheden. De arbeidswetgeving is niet van toepassing op ongedocumenteerde buitenlandse werknemers.

De overheid is in feite verantwoordelijk is voor de handhaving van wetten met betrekking tot de vrijheid van vereniging en het recht op CAO-onderhandelingen. Straffen voor schendingen van deze rechten variëren van zes maanden gevangenisstraf tot boetes en deze waren in het algemeen voldoende om schendingen te ontmoedigen.

SURINAME

Werknemers vormden vrijelijk vakbonden en sloten zich bij deze aan en oefenden hun stakingsrecht uit. Gedurende het jaar gingen twee grote onderwijsvakbonden herhaaldelijk in staking om de uitvoering van een overeenkomst die de regering met onderwijsvakbonden had gesloten, af te dwingen. Het schooljaar werd hierdoor ernstig verstoord. Deze vakbonden rapporteerden naderhand vergeldingsmaatregelen door de regering gericht op het straffen van degenen die hadden deelgenomen aan de staking, inclusief onvrijwillige vervangingen en inhouding van uitkeringen.

De meerderheid van vakbonden heeft een zekere band met een politieke partij. Enkele vakbondsleiders bekleedden hoge functies in de coalitieregering, terwijl een andere vakbond banden had met een partij in de oppositie.

In een enkel geval weigerden werkgevers om te onderhandelen of om collectieve onderhandelingsrechten te erkennen, maar de bonden zetten de werkgevers gewoonlijk onder druk om toch onderhandelingen te voeren. Er was een aantal meldingen dat bedrijven leemten in de wetgeving uitbuiten en meer medewerkers op contractbasis dan vaste krachten inhuurden om essentiële zakelijke functies te verrichten om zodoende de kosten te drukken.

b. Verbod op Dwangarbeid of Gedwongen Arbeid

De wet verbiedt alle vormen van dwangarbeid of gedwongen arbeid. De administratieve sancties voor overtredingen omvatten gevangenisstraf en/of boetes en waren onvoldoende om overtredingen tegen te gaan. Strafrechtelijke sancties voor overtredingen lopen van vijf tot 20 jaar gevangenisstraf. Arbeidsinspecteurs werden opgeleid om gevallen van dwangarbeid op te sporen, maar er waren geen gegevens beschikbaar omtrent dwangarbeid-specifieke inspecties, en in het betreffende jaar waren er ook geen meldingen van deze gevallen. Arbeidsinspecteurs die zijn opgeleid om slachtoffers van mensenhandel te identificeren, waren wettelijk niet bevoegd om inspecties buiten formele werkruimten uit te voeren, waardoor werknemers in informele sectoren onzichtbaar bleken voor dergelijke inspecties. Chinese immigranten werden onderworpen aan seks- en arbeidsmigratie in de mijnbouw-, dienstverlenings- en constructiesector.

Zie ook het *Trafficking in Persons Report* van de *Department of State* op www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/.

c. Verbod op Kinderarbeid en Minimum Arbeidsleeftijd

De wet stelt de minimumleeftijd voor de meeste soorten werk op 14 en beperkt werktijden voor minderjarigen tot dagdiensten. De wet legt echter geen beperkingen op voor wat betreft het aantal uren dat minderjarigen mogen werken. De wet staat geen arbeid toe van kinderen jonger dan 14, anders dan in familiebedrijven, kleinschalige landbouw en op gespecialiseerd ambachtelijk gebied. De wet vereist dat kinderen naar school gaan tot ze minstens 12 jaar oud zijn, maar dit zorgt ervoor dat kinderen tussen 12 en 14 jaar erg kwetsbaar zijn voor de ergste vormen van kinderarbeid, omdat ze niet langer verplicht zijn naar school te gaan, maar nog niet wettelijk zijn toegestaan om te werken. De wet verbiedt kinderen onder de 18 om gevaarlijk werk te verrichten, hetgeen wordt gedefinieerd als werk dat een gevaar vormt voor het leven, de gezondheid en de zedelijkheid. De wet staat niet toe dat kinderen onder de 15 op boten werken. Ouders die hun kinderen werk laten doen in overtreding met de arbeidswetten kunnen worden vervolgd door de autoriteiten. Tewerkstelling van een kind jonger dan 14 wordt gestraft met boetes en gevangenisstraf. Hoewel deze straffen over het algemeen toereikend waren om overtredingen te ontmoedigen, werden ze zelden toegepast door de autoriteiten en normaliter alleen wanneer er een klacht werd ingediend.

In het betreffende jaar identificeerde de Dienst Arbeidsinspectie van het Ministerie van Arbeid geen enkel geval van kinderarbeid binnen de formele bedrijfssector. De politie is verantwoordelijk voor de handhaving van de wet binnen de informele sector en handhaafde de wet op de minimumleeftijd sporadisch. De middelen bleven ook ontoereikend.

Kinderarbeid bleef een probleem in de informele sector, en volgens de krantenberichten is dit gestegen dit jaar vanwege de verslechterende economische situatie in het land. Van oudsher komt kinderarbeid voor in de landbouw, houtkap, visindustrie en in de bouwsector, alsook verkoop op straat. Incidentele gevallen van kinderarbeid deden zich voor in de informele goudsector in het binnenland en in de commerciële seksuele uitbuiting (zie ook Hoofdstuk 6, Kinderen).

Zie tevens het rapport *Findings on the Worst Forms of Child Labor* van het *Department of Labor* op www.dol.gov/ilab/reports/child-labor/findings/.

SURINAME

d. Discriminatie in verband met Werkgelegenheid en Beroep

De grondwet verbiedt discriminatie op basis van geboorte, geslacht, ras, taal, religieuze afkomst, opleiding, politieke overtuiging, economische positie of enige andere status. Het strafrecht bevat nieuwere wetgeving, die discriminatie op grond van seksuele geaardheid verbiedt. De handhaving was selectief en naar verluidt heeft discriminatie op het gebied van de werkgelegenheid plaatsgevonden met betrekking tot beperkingen, geslacht, seksuele geaardheid, genderidentiteit en HIV / AIDS-status. Het loon van vrouwen bleef achter bij het loon voor mannen. Personen met een beperking werden geconfronteerd met discriminatie bij de toegang tot de werkplek en LGBTI-personen ondervonden discriminatie bij hun aanwerving.

e. Acceptabele Arbeidsomstandigheden

In januari 2015 trad een minimumloon wet in werking. Het huidige minimumloon is SRD 6,14 (\$ 0,82), wat lager is dan het armoede-inkomstenniveau van de Wereldbank. De bedoeling van de wet, om het loon van de werknemer te verbeteren, werd ondermijnd door een aanzienlijke devaluatie van de Surinaamse dollar in de loop van het jaar. In de particuliere sector konden de meeste vakbonden over loonstijgingen onderhandelen, terwijl de regering gedwongen was om maatregelen voor inflatiecompensatie voor ambtenaren in te voeren.

Werknemers bij de overheid vormden ongeveer 40 procent van de naar schatting 125.000 werknemers binnen de formele sector en vaak werd hun salaris aangevuld met een tweede of derde baan, vaak in de informele sector.

Werk van meer dan 45 uur per week op een regelmatige basis vereist speciale toestemming van de regering, die routinematig werd toegekend. De wet vereist een premiebetaling voor dergelijk overwerk, verbiedt buitensporig overwerk, vereist een rustperiode van 24 uur per week, en stelt betaalde vakantiedagen vast. Overuren zijn in het algemeen beperkt tot vier uur per dag, voor een werkdag van maximaal 12 uur. Tijdens de feestdagen heeft de retail-sector een algemene vergunning waardoor werk tot 15 uur per dag is toegestaan, inclusief zeven overuren. De overheid stelt arbo-normen vast, die over het algemeen actueel zijn en geschikt voor de belangrijkste industrieën in het land.

De wetten werden alleen in de formele sectoren op effectieve wijze gehandhaafd. Inspecteurs van de ARBO-afdeling van het Ministerie van Arbeid

SURINAME

zijn verantwoordelijk voor de handhaving van de regelgeving op het gebied van bedrijfsgezondheid en bedrijfsveiligheid, maar verrichtte geen regelmatige arbeidsinspecties. De Dienst Arbeidsinspectie is verantwoordelijk voor de handhaving van de arbeidswetgeving. De straffen voor overtreding van de arbeidswetten variëren van boetes tot inhouding van bedrijfsvergunningen, naargelang de ernst van het geval, en waren voldoende om ernstigste overtredingen tegen te gaan.

Naar schatting 15 procent van de beroepsbevolking werkte in de informele economie, waar de handhaving van de arbeidswetgeving beperkt was. Werknemers in de informele sector, met name in de kleinschalige mijnbouw, werden vaak blootgesteld aan gevaarlijke omstandigheden en gevaarlijke stoffen, zoals kwik.

Er waren beperkte gegevens beschikbaar over ongevallen op het werk. De Internationale Arbeidsorganisatie wees evenwel op het toenemende aantal ernstige of dodelijke bedrijfsongevallen, en tevens op stappen die arbeidsinspecteurs hebben genomen om te beginnen met Arbo-trainingen in mijnen, in de bouw en de openbare diensten. Het grootste aantal dodelijke ongevallen deed zich voor in de mijnsector.

Werknemers in de formele sector kunnen zich verwijderen uit situaties die een bedreiging vormen voor hun gezondheid of veiligheid, zonder gevaar voor hun dienstbetrekking, en de autoriteiten hebben de werknemers op effectieve wijze beschermd in dergelijke situaties. Werknemers in de informele sector kregen echter niet dezelfde bescherming.

Translation: Drs. Patricia van Aerde-Milzink (sworn translator – conference interpreter)
Tel. (597) 497638/0880 0610 e-mail: patsy@sr.net

SURINAME